

Wie zijn wij?

Angela den Herder
Consultant MKB/ESG Adv.

Rudi de Munck
Partner MKB A&A

Agenda

1. Introductie
2. Stellingen (mentimeter)
3. Wat gebeurt er allemaal om ons heen?
4. ESG: waar gaat het eigenlijk over?
5. Wat is de impact van de CSRD op het MKB?
6. ESG in het MKB: praktisch en simpel
7. Afronden

Mentimeter: stellingen

Code: 5534 9796

WAT GEBEURT ER
ALLEMAAL OM ONS
HEEN?

Waar lopen we tegenaan?

De transitie naar een duurzame economie

powering
Sustainability

Bedrijfsleven loopt in heel Europa tegen volle stroomnetten aan

 Eva Rooijers, Pien van Engen

Tegenbeweging rukt op: wie durft het straks nog te hebben over ESG?

 Marceline Bresson, Pieter Couwenbergh

In Europa worden bedrijven voor de rechter gedaagd omdat ze niet snel genoeg vergroenen. In de VS gebeurt het tegenovergestelde. Daar tikken politici bedrijven en investeerders die werk maken van duurzaamheid hardhandig op de vingers. Waait deze beweging over naar Nederland?

29 dec '23 14:18

Midden- en kleinbedrijf verlamd door onduidelijkheid over duurzaamheid

 Frits Conijn

Te vroeg investeren leidt tot hoge kosten, maar te laat kan handel kosten. Dus doen vooral de kleinste ondernemers voorlopig even niets aan duurzaamheid, zo constateren hun accountants.

Energietransitie 'onhaalbaar' door gebrek aan personeel

 Lien van der Leij

29 jan 08:43

ABN Amro en EIB verstrekken voor €500 mln leningen aan mkb'ers

 Mathijs Rotteveel

ABN Amro en de Europese Investeringsbank (EIB) stellen €500 mln aan nieuwe leningen beschikbaar voor bedrijven in Nederland die willen verduurzamen. Ondernemers die investeren in milieu- of klimaatbeleid kunnen dat doen tegen lagere rente dan bij reguliere leningen. Dat hebben de banken maandagochtend bekendgemaakt.

Interview • 28 mrt 12:05

ABN Amro waarschuwt: milieurapportage nog hele worsteling

 Rutger Betlem

24 okt '23 22:33

Reclamecommissie tikt Primark op de vingers wegens greenwashing

 Van onze redacteur

Werkgevers worstelen met verplichte CO₂-registratie reizen werknemers

 Orla McDonald

Nieuwe duurzaamheidskoers van Unilever is waarschuwing voor ceo's

 Jan Braaksma, Julia Cornelissen

Unilever, met een reputatie als voorloper in verduurzaming, baarde eind april opzien door zijn klimaatdoelen aan te passen. Het levensmiddelenconcern zou zijn eerdere, ambitieuze doelen niet gaan halen, zeggen experts. Dat gaat bij meer bedrijven spelen. 'Het bedrijfsleven staat voor een gigantische opgave.'

We moeten slimmer gebruikmaken van kritieke grondstoffen

 Benjamin Sprecher, Rene Klein, Chris Slootweg

Nederland is voor essentiële grondstoffen voor zonnepanelen en windturbines afhankelijk van import uit China. Om deze afhankelijkheid tegen te gaan moet de overheid meer investeren in onderzoek naar hergebruik.

Sustainability

Veranderende vraag van uw relaties

Uw klanten, leveranciers, medewerkers, investeerders, de overheid en de samenleving als geheel zullen in toenemende mate hogere verwachtingen hebben op gebied van ESG gerelateerde thema's. Het anticiperen op de veranderende vraag is noodzakelijk om een duurzame relatie te waarborgen.

powering
Sustainability

AH lanceert Klimaat Hub voor leveranciers

In 2030 wil AH 45% minder broeikasgassen uitstoten in de keten (Scope 3). We vragen al onze leveranciers om jaarlijks hun emissies te rapporteren en zich te committeren aan de Net Zero klimaatdoelen van Science Based Targets initiative.

Wereldwijde studie: 'Duurzaamheid wordt steeds belangrijker bij de aankoopbeslissingen van consumenten'

Wat betekent MVO voor de reputatie van mijn bedrijf?

RTL Nieuws

<https://www.rtlnieuws.nl> > geld-en-werk > artikel > du... ⋮

Duurzame ondernemers betalen minder rente door ...

Duurzame werkgevers geliefder bij nieuwe werknemers

2 apr 2023 — Meer dan twee derde van de ondervraagde jongeren (69%) zegt dat ze de **duurzame** bedrijfsvoering van een potentiële werkgever **belangrijk** vinden.

Duurzaam aanbesteden

ESG: WAAR GAAT
HET EIGENLIJK
OVER?

Sustainability

Het cirkeltje is rond

SDGs
(2012)

Het gaat niet goed met de mensheid, we moeten in actie komen.

Sustainable finance

Het is klaar met de vrijblijvendheid! We pakken bedrijven bij de portemonnee.

2030 doelen

UN Global Compact

Ongelijkheid is te groot. Levensomstandigheden verslechteren.

Green Deal

Er is nog steeds NUL progressie. Tijd begint te dringen.

Paris Agreement

Klimaataantasting is gigantisch. Temperatuur mag niet verder stijgen.

Over

De Europese green deal

Het verbeteren van het welzijn van mensen door Europa klimaatneutraal te maken en onze natuurlijke habitat te beschermen.

powering
Sustainability

The European green deal

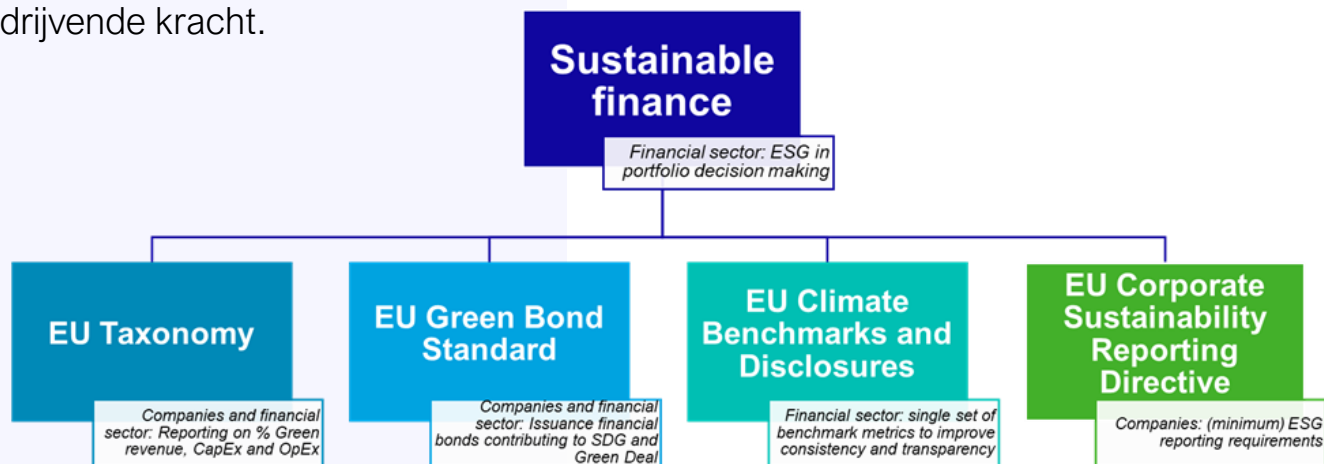

Over de ...

Europese Green Deal

De Europese Unie kiest de volgende benadering: iedereen, alle sectoren moeten deelnemen, en de financiële sector is de drijvende kracht.

Over de ...

De CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)

De CSRD verplicht Europese ondernemingen te rapporteren over **milieu, maatschappij en bestuur**. Bedrijven moeten niet alleen rapporteren over de duurzaamheidsprestaties in de **eigen organisatie**, maar ook in de **keten**.

Vanaf boekjaar 2024:

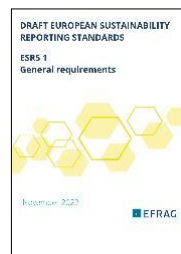
- Grote ondernemingen met openbaar belang (meer dan 500 medewerkers)

Vanaf boekjaar 2025:

- Grote ondernemingen die voldoen aan 2 van de drie criteria (meer dan 250 medewerkers en/of €50 miljoen omzet en/of €25 miljoen totaal vermogen)

Cross-cutting standards

Topical standards

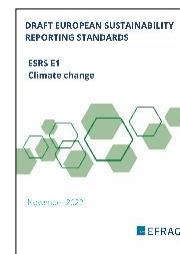

ESRS 1

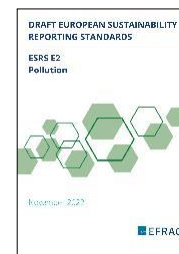

ESRS 2

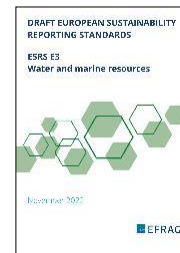
Environment

ESRS E1

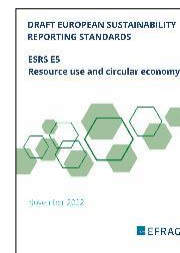
ESRS E2

ESRS E3

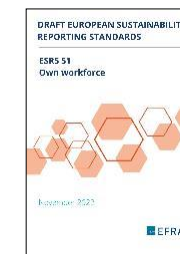

ESRS E4

ESRS E5

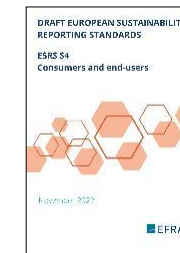
Social

ESRS S1

ESRS S2

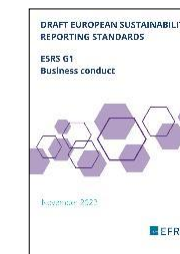

ESRS S3

ESRS S4

Governance

ESRS G1

E
Environmental
 Interaction with the physical environment

CO₂
Climate Change
 Water Stress

S
Social
 Interaction with employees and communities

Employee Engagement

Health & Safety

GHG Emissions

Biodiversity & Land use

Raw Material Sourcing

Air, Soil & Water Pollution

Cyber Security

Hazardous Waste

Executive Remuneration

Transparency

Board Structure

Renewable Resources

Manufacturing Resources

Human Resources

Financial Resources

Profit

F
Financial
 Execution of the strategy to ensure growth

G
Governance
 How the company is governed

Responsible Supply Chain

Sales Channels

Business Continuity

Customer Satisfaction

Sustainable Product Innovation

Ethics & Business Conduct

Diversity & Inclusion

Tax

Privacy & Data Security

Labor Standards

Wat is de impact
van de CSRD op
het MKB?

Vrijwillige ESRS voor het MKB

Ondanks dat de CSRD het (klein) MKB nog niet verplicht om te rapporteren over duurzaamheidsonderwerpen, betekent dit niet dat het (klein) MKB niet met deze onderwerpen te maken gaat krijgen.

- Eerste versie (in ontwikkeling)
- Sprekend in dezelfde taal als grote afnemers
- Beginnen met duurzaamheid(rapportage)

VSME ED

Table of Contents

Objective of this [draft] Standard and to which undertakings it applies	5
Modules that constitute this [draft] Standard	6
Principles for the preparation of the sustainability report (Basic Module, Narrative-PAT Module, Business Partners Module)	6
Basic Module	8
Disclosure B 1 – Basis for preparation	8
Disclosure B 2 – Practices for transitioning towards a more sustainable economy	8
Basic metrics – Environment	9
B 3 – Energy and greenhouse gas emissions	9
B 4 – Pollution of air, water and soil	9
B 5 – Biodiversity	9
B 6 – Water	9
B 7 – Resource use, circular economy and waste management	10
Basic metrics – Social matters	10
B 8 – Workforce – General characteristics	10
B 9 – Workforce – Health and safety	10
B 10 – Workforce – Remuneration, collective bargaining and training	10
B 11 – Workers in the value chain, affected communities, consumers and end-users	11
Basic metrics – Business conduct	11
B 12 – Convictions and fines for corruption and bribery	11
Principles for the preparation of the sustainability report (Narrative-PAT, Business Partners)	12
Principles of materiality to be applied in the preparation of Narrative-PAT and Business Partners Modules	13
Impact materiality	13
Financial materiality	14
Stakeholders and their relevance to the materiality analysis process	14
Narrative – Policies, Actions and Targets (PAT) Module	15
Disclosure N 1 – Strategy: business model and sustainability – related initiatives	15
Disclosure N 2 – Material sustainability matters	15
Disclosure N 3 – Management of material sustainability matters	15
Disclosure N 4 – Key stakeholders	16
Disclosure N 5 – Governance: responsibilities in relation to sustainability matters	16
Business Partners Module	17
Disclosure BP 1 – Revenues from certain sectors	17
Disclosure BP 2 – Gender diversity ratio in governance body	18
Disclosure BP 3 – GHG emissions reduction target	18
Disclosure BP 4 – Transition plan for climate change mitigation	18
Disclosure BP 5 – Physical risks from climate change	18
Disclosure BP 6 – Hazardous waste and/or radioactive waste ratio	19
Disclosure BP 7 – Alignment with internationally recognised instruments	19
Disclosure BP 8 – Processes to monitor compliance and mechanisms to address violations	19
Disclosure BP 9 – Violations of OECD Guidelines for Multinational Enterprises or the UN Guiding Principles (including the principles and rights set out in the eight fundamental conventions of the ILO Declaration and the International Bill of Human Rights)	19
Disclosure BP 10 – Work-life balance	19
Disclosure BP 11 – Number of apprentices	19
Basic Module: Guidance	20
Environmental Metrics	20
Business Conduct Metrics	25
Business Partners Module: Guidance	26
Governance – Business Model Metrics	26

January 2024 Page 3 of 66

Transparantie verplichtingen op uw afnemers

De keten onder het vergrootglas

Vragen vanuit de markt
aan uw afnemers

Outside-in

- Waar komen de onderdelen van het product vandaan?
- Wat zit er in het product?
- Hoe is het geproduceerd?

Om deze vragen te kunnen beantwoorden voeren zij een due diligence uit.

Inside-out

- Wat is de bijdrage van jou aan mijn ESG doelstellingen?
- Leverancier? Wat betekent dit voor de footprint van mijn eindproduct.

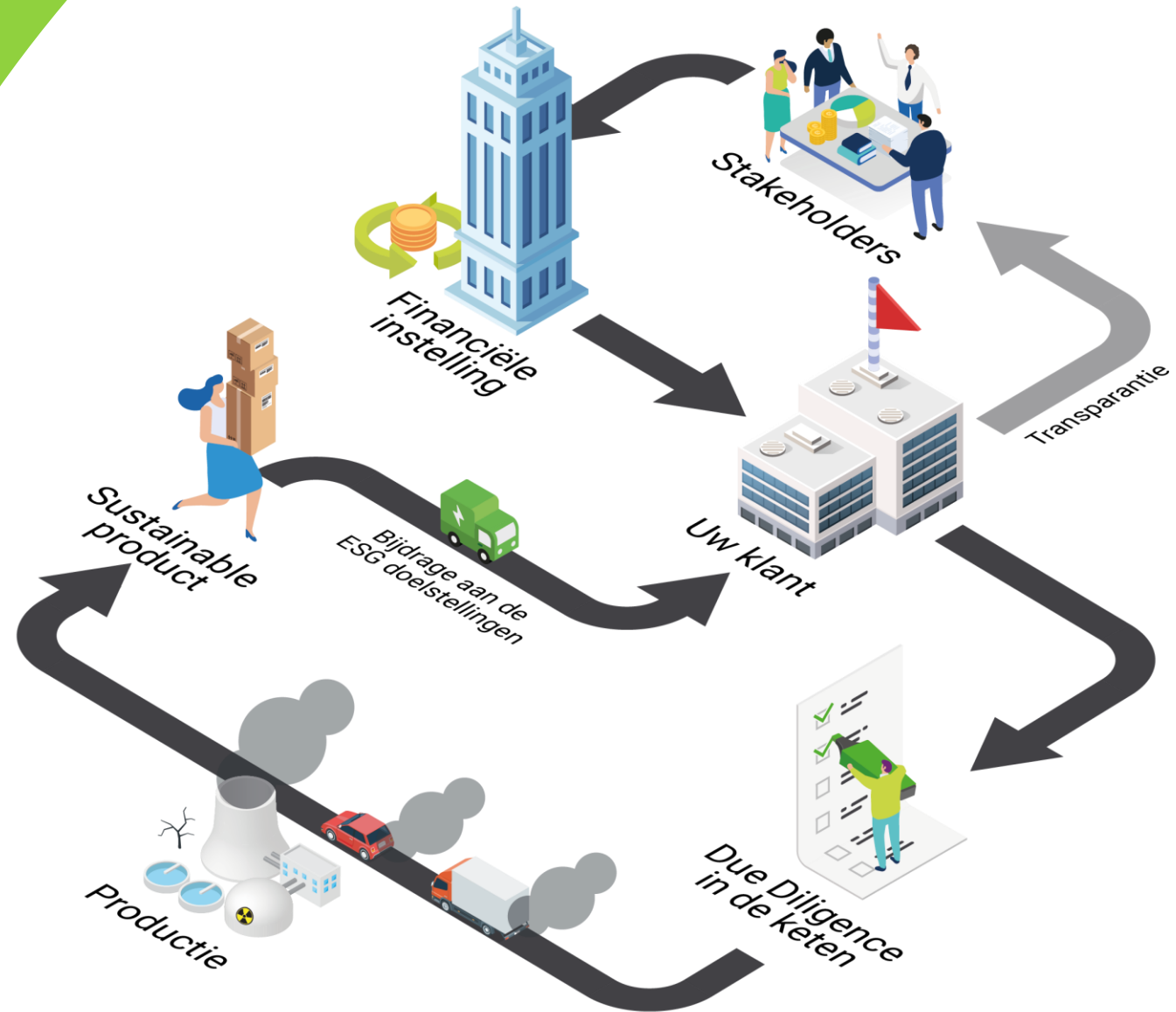
Sustainability

Transparantie is een eis

Om te kunnen claimen dat een product bijdraagt aan duurzaamheid, moet de gehele keten aan de slag met transparantie.

Dit wordt uitgevoerd volgens de principes van *inside-out* (verantwoordelijkheid) en *outside-in* (afhankelijkheid).

ESG in het MKB:
praktisch en
simpel

Een dashboard gebaseerd op **zes thema's** om een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidstransitie én om te kunnen voldoen aan de vragen van grote afnemers.

Deze thema's zijn afgeleid van de **CSRD** en de **VSME ESRS** en bieden een algeheel overzicht van de duurzaamheidsprestaties van de onderneming.

Elk thema wordt uitgewerkt aan de hand van een **template** waarin de huidige positie, het doel en actiepunten om het doel te bereiken worden vastgesteld.

Impactgebieden

Energieverbruik
CO₂e-uitstoot
Klimaatverandering

Doel

Wat willen we bereiken?
...

Focus

Op welke acties gaan we de komende tijd focussen?
...
...

Startpunt

Wat doen we al/waar staan we nu?
...

Kansen & risico's

Welke gebieden moeten we rekening mee houden? Welke afhankelijkheden kunnen zich voordoen en waar liggen kansen?
...
...

KPI's	Startpunt 20__		20__		Doel 20__	
1. Totaal energieverbruik (in MWh en % verdeling)	... MWh	100 %	... MWh	100 %	... MWh	100 %
1.1 Aandeel energieverbruik uit hernieuwbare bronnen	... MWh	... %	... MWh	... %	... MWh	... %
1.2 Aandeel energieverbruik uit niet-hernieuwbare bronnen	... MWh	... %	... MWh	... %	... MWh	... %
2. Totaal broeikasgasemissies (in ton CO₂e en % verdeling)	... tCO ₂ e	100 %	... tCO ₂ e	100 %	... tCO ₂ e	100 %
2.1 Scope 1 – Fossiele brandstoffen	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %
2.2 Scope 2 – Elektriciteit	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %
2.3 (Optioneel) Scope 3 – Waardeketen	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %	... tCO ₂ e	... %
3. Intensiteit broeikasgasemissies (ton CO₂e per € miljoen omzet)	... tCO ₂ e/€M		... tCO ₂ e/€M		... tCO ₂ e/€M	

VOORBEELD DASHBOARD THEMA ENERGIE & UITSTOOT

Dankjewel!

Zijn er nog

vragen?

Vragen of advies nodig?

Neem contact met ons op

Rudi de Munck

Partner MKB A&A

M: +31 (0)6 13 22 78 06

E: r.demunck@bakertilly.nl

Angela den Herder

Consultant MKB Advies/ESG adv.

M: +31 (0)6 21 17 25 19

E: a.denherder@bakertilly.nl

Baker Tilly is a full-service accounting and advisory firm that offers industry specialised services in assurance, tax and advisory. At Baker Tilly, we are ready now, for tomorrow's challenges. We believe in the power of great relationships. We lead and listen for great conversations. We channel change into progress for great futures.

Disclaimers

[Full legal name] trading as [trading name] is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

[Full legal name] trading as [trading name] is an independent member of Baker Tilly International. Baker Tilly International Limited is an English company. Baker Tilly International provides no professional services to clients. Each member firm is a separate and independent legal entity and each describes itself as such. [Full legal name] is not Baker Tilly International's agent and does not have the authority to bind Baker Tilly International or act on Baker Tilly International's behalf. None of Baker Tilly International, [member firm], nor any of the other member firms of Baker Tilly International has any liability for each other's acts or omissions. The name Baker Tilly and its associated logo is used under licence from Baker Tilly International Limited.